

Väljaandjad:
Tõrva linnavalitsus, Helme vallavalitsus,
Põdrala vallavalitsus
Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas
Trükk: AS Kroonpress;
Otsepost: OÜ Joon; Tiraaž: 3000
Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

AUGUST
7/2015

HELME

KIHJELKONNALEHT

ARVAMUS:

Varguste lahendamine

LK2

UUDIS

Juhan Tamberg pälvis preemia

LK4

FOOKUS

Odaviskajate häll Tõrva

LK6-7

VARIA

Väikelinna taksondus

LK10

MAAELU

Talupidajad teenisid tiitleid

LK12

Egon Ilisson

Hajaasustuse programm toob kasu paljudele majapidamistele

Juba seitsmendat aastat oli võimalus taotleda väheasustatud maapiirkondade majapidamistel hajaasustuse programmist toetust, et parandada oma eluolu.

Aastal 2008 loodud hajaasustuse programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele maapiirkondades. Programmist toetatakse majapidamistele veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide ja juurdepääsuteede rajamist. Juhul kui majapidamine ei ole elektrivõrguga liitunud, toetatakse ka autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi. Programmist on võimalik taotleda kuni 6500 eurot ja omafinantseering peab olema vähemalt 1/3 projekti maksumusest

Huvi meeldivalt suur

Helme vallas oli tänavu 14 taotlejat, kellest toetati kuut projekti. Vallapoolne kontaktisik ja hindamiskomisjoni esimees Arvo Kargu sõnul pidi tänavu tööpoolest mõnele taotlejale ära ütlemata. "Eelnevad aastad said kõik abikõlblikud taotlused rahuldatud ja toetatud, kuid tänavu oli taotlejaid oluliselt rohkem kui varasemalt," selgitab Kargu, et omavalitsusel on kindel summa, mille eest toetatakse. Just omavalitsus on üks partner antud programmis, sest toetussummast pool paneb riik ja teise poole kohalik omavalitsus. Kui inimene ise paneb 1/3, siis on ideaalis projekti puhul kolm võrdset panustajat. Tänavu üks toetuse saajatest Aivo Rehkli Kirikuküla

külalt tunnistab, et toetus on vägagi vajalik maainimestele ja enamasti saab selle toetusega ka vajalikud asjad tehtud. "Eks maainimesel on võimalusi paratamatult vähem ja ega see omafinantseeringu leidmine samuti väga lihtne pole," on Rehkli siiski rahul, et antud programm eksisteerib.

Seda, et taotlusi oli tänavu rohkem, tingis ka asjaolu, et toetusesaajatele oli tingimused veidi lihtsamad kui varasemalt. "Kui eelnevalt pidi olema leibkonnas vähemalt üks alaealine laps, siis 2015. aasta programmis seda nõuet enam polnud," räägib Kargu.

Kuna omavalitsus ja riik panid tänavu omalt poolt 20 000 €, aga taotlusi oli 52 000 € eest, pidi komisjon tegema tõsisid töid, et hinnata taotlejate vajadusi. Siinkohal hinnatakse erinevaid kriteeriume ja ka hinnapakumisi, kuid peamine argument on ikkagi kasusaajate arv ja investering ühe kasusaaja kohta. "Komisjon külastab kõiki taotlejaid ja hindab väga erinevaid kriteeriume. Iga komisjoni liige täidab spetsiaalsed ankeedid ja programm arvutab lõpuks välja pingerea," on Kargu veendunud, et kõik käib ausalt. Eks loomulikult tunnevad hindajad ka isiklikult paljusid taotlejaid, aga igasugune onupojapoliitika on Kargu sõnul välistatud. "Ühtegi kaebust pole seni veel tulnud, et kellelegi oleks ülekohut tehtud," on Kargu positiivne.

Nõuab keskendumist

Et taotlusavaldusi korrektselt vormistada, tuleb aga olla tähelepanelik, sest tegu on üpris keerulise avaldusega. Selle puhul kutsub Kargu huvilisi soovi korral konsultatsioonile vallamajja. "Inimesi, kes helistavad

Aivo Rehkli koduhoovis käisid läinud nädalal usinad tööd. Foto: Aivo Rehkli

ja tunnevad huvi programmi vastu, on palju ja neist umbes kolmandik ka teevad toetustaotluse," on Kargu sõnul kohalikud aktiivsed. Vahel on küll taotlused ebakorrektselt täidetud, aga kui kuupäevaliselt on aega, siis saab neid ka vormistada ümber. "On olnud juhuseid, kui inimesed lihtsalt kodus endale programmi selgeks teinud ja saadavad meile perfektseid taotluseid," kiidab maanõunik kohalikke. Aivo Rehkli ütleb, et esmapilgul tundus pabereid palju ja tegu keerulise taotlemisega. "Siis, kui aga hakkasin taotlust täitma, selgus, et keerulist seal

küll midagi polnud," innustab mees ka teisi taotlema toetust.

Hajaasustuse programmist saavad toetust vaid need, kes elavad piirkonnas, kus on vähem kui 50 inimest, ja seega suuremate asulate elanikel toetust saada on võimatu. Projekti elluviimisega tuleb jõuda tervikliku lahenduseni, mis tagab kas joogivee kättesaadavuse, aastaringset läbitava juurdepääsutee, heitvee nõuetekohase kanaliseerimise, leibkonna vajadustele vastava elektrisüsteemi või mitu nimetatutest. "On olnud juhuseid ühes vallas, kus trassid viidi kõik ilusti majani ära,

aga kraanist vett ei tulnud, kuna peremees jättis majas sees torutööd tegemata," räägib Kargu, et sellisel juhul on õigus toetus tagasi küsida.

Helme vallas on seni programm sujunud eriliste tõrgeteta ja 2008. aastal sai toetust 12 majapidamist, 2009 ja 2010 oli neid kolm, 2011 ja 2013 rahuldati kahe majapidamise taotlused ning eelmisel aastal õnnestus toetust saada viiel taotlejal. Aastal 2012 programmi ei toimunud.

TARMO TAMM HELME VALLAVANEM

Hajaasustuse programm on minu arust üks viimaste aastate parimaid koostööleide, mille abil saab oluliselt parandada maal elavate inimeste elukvaliteeti. Helme valla inimeste jaoks on see programm kindlasti oluline. Selle aasta rahastustootlusprojektide rohkus annab järgmiseks aastaks alust asjaolule, et nii riik kui omavalitsus võiksid toetussummasid oluliselt sellesse programmi suurendada. Programm on juba mitmeid aastaid kestnud, küll eelmise aastani vaid vee- ja kanalisatsiooni parendamise, uuendamise näol. Alates eelmisest aastast lisati programmi rahastusse koduteede renoveerimine ja elektriga liitumise võimalus neile, kel seda vaja. Tööde tegemise käigus on mõningaid ümbertegemisi ette tulnud, kuid see on ka üsna loomulik, et alati ei lähe kõikjal kõik, nii nagu plaanitakse. Selle aasta projektidega hetkel just tegelikke töid alustatakse, kuid eelnevate aastate tagasiside neilt, kes programmist toetust on saanud, on olnud igati positiivne.

TELLI REKLAAMI

Ajalehe Helme Kihelkonnaleht
reklaamihinnad (vabapaigutus) vastavalt reklaamipinna mahule:
Korduvreklaami tellijatele vähemalt 10%-line hinnasoodustus.
Terveks aastaks ette tellijatele vähemalt 20% hinnasoodustus.

1 lk: 250€

1/2 lk: 130€

1/4 lk: 70€

1/6 lk: 55€

1/8 lk: 40€

1/16 lk: 25€

1/24 lk: 20€

1/48 lk: 10€

Egon Ilisson
HKL vastutav väljaandja

Meie õpetaja koolis kõige parem oli, kõige parem oli, kõige parem oli, kui ma teaks, kus on ta nüüd, tal ühe rohu viiks – imerohu viiks!

Genialistid

Õpetajate auks!

Taas on hiilinud kalendritesse august ja suvi annab teed sügisele. Kui kesisevõitu suvi puhkamiseks palju võimalusi ei andnud, tasub loota, et inimesed said nende sombuste ilmadega teha midagi asjalikku. Kes remontis maja, kes kujundas koduaeda, kes kirjutas memuaare. Põhjuseid nagu "täna on liiga ilus ilm, et mitte puhata ja rannas lustida" oli liiga vähe, et asju homse varna lükata.

Nüüd aga tuleb veelgi tegusam aeg. Taas on asutud tööpostidele ja esimene koolikell on vaid loetud päevade kaugusel. Taas kohtuvad vanad head tuttavad koolipingis ja õpetajatel saab kadestamisväärselt pikk suvine taastumisprotsess läbi. Kooliperedes on uued pedagoogid, mõni vanameister on juubelduste või kahjutundega pensionile saadetud.

Just õpetajaamet on see, mis kätkeb endas suure maailmaparandaja tiitlit. Ka mina olen kunagi üritanud seda teed minna ja sain ka ülikooli õpetaja erialale vastu võetud. Kui kõik eeltingimused olid täidetud, jäi komisjonil õhku vaid üks küsimus – kas mul on ikka piisavalt motiveeritud? Pärast pikka vestlust pidin tunnistama, et sellest võib tõepoolest puudu jääda.

Õpetaja amet on tihtipeale eluaegne - õpitakse ülikoolis, saadakse kooli tööle ja pigistatakse endast õpilaste jaoks välja viimased mahlad kuni pensionini. Kuid kas see teeb õpetajast hea õpetaja? Vahel ehk küll, kui inimese unistus oli ise juba õpilasena õpetajaks saada ja motiveeritus kõrge. Kuid on ka neid, kellel õpetaja eriala pole valikutes esimene. Ebaõnnestunud juura- või psühholoogiakatsed ülikoolis ja justkui lohutusauhinnana õpetaja eriala valimine võib aga olla hoopistükkis taak nii noorele pedagoogile kui ka lastele. Keegi ju tegelikult ei testi iga-aastaselt õpetajate IQ taset või erialaseid teadmisi. Siinkohal tulevad mängu lapsed, kes teevad valiku.

Igas koolikollektiivis on kujunenud välja laste lemmikud. Õpetajad, kes võivad parima õpetaja tiitleid nii koolis, maakonnas kui riiklikul tasandil. Õpetajad, kelle suurepärase suhtlemis- ja ainetundmisoskus paelub noori niivõrd, et neil tekib endalgi tahtmine saada pedagoogiks. Just täpselt selliseks nagu nende eeskujud ja natukene veelgi paremaks – maailma parimaks. Hea õpetaja kannatab ära põhupead, kelle ainus soov on tundide ajal mõelda välja lollusi või lihtsalt psühholoogiliselt terroriseerida klassikaaslaseid ja õpetajaid. Ta mitte ainult ei kannata ära, vaid teeb nendest väärt inimesed oma sõnade jõudu kasutades. Hea õpetaja on koolis õpilaste pärast ja aitab neid alati, mitte õpilased ei käi koolis sellepärast, et õpetajatel tööd oleks. Õpilased peaksid tahtma koolis käia seetõttu, et nad jumaldavad oma õpetajat, mentorit, hilisemat peretuttavat ja teist ema/isa.

Tore on näha, et kadunud ei ole traditsioon viia esimesel septembril oma klassijuhatajatele või lemmikõpetajatele lilli, ja see on komme, mis võiks kesta aegade hoolimata. Mõnikord teevad seda lapsed omal soovil, teinekord soovivad nende vanemad sellega oma kunagisele õpetajale veel jaksu ja kannatust, et ka nende võsukeste jaoks oleks seda maaagilist õpetajasärtsu alles, mis neist endist kunagi vormis arukad inimesed.

Hoidkem ikka oma häid õpetajaid ja pidage neid meeles nii oma jutus kui tegudes... armastage!

Kaja Suur

Tartu politseijaoskonna piirkonnavanem

Üks sõrmenips ja vargus lahendatud?

Telerit vaatavale inimesele pakutakse vaatemängu, kus pooltunni vältel avastab politseinik ühe kuriteo teise järel.

Tegelikkuses kaasneb aga näiteks ka mõne väheväärtuslikuma eseme vargusega vaevarikas tõendite hankimine, inimestelt info kogumine ning ekspertiiside tegemine. Mida peaks teadma sellest, kuidas vargust lahendada ning kuidas varguse ohver omalt poolt kaasa saab aidata?

Kõlab ehk harilikku argitõena, aga varguse avastades tuleb esmalt püüda rahu säilitada ning kohe politseile juhtunust teada anda. Asja uurima hakkavalt politseiametnikult saate juba täpsemad juhtnöörid, kuidas edasi tegutseda.

Varguste sündmuskohad on väga erinevad ning teatud osa neist ei eelda politseiniku füüsilist kohalolekut. Politseiametnik on saanud vastava ettevalmistuse, et telefonitsi sündmuskoha olustik välja selgitada: alustades sellest, kui pikalt võib olla aega möödunud vargusest endast kuni selleni, kas maha on jäänud esemeid või muid võimalikke jälgi kurikaelast endast. Kui politseinik sündmuskohale ei tule, ei tähenda see, et juhtumiga tegeletaks teisejärguliselt. Kohapeal käimine ei ole eesmärk omaette, eesmärgiks on leida tõendeid. Kui vargus avastatakse hiljem ja sellest on üksjagu aega möödunud, ei ole kohapeal enam võimalik ka jälgi leida.

Kui kannatanu kutsutakse pärast vargusest teatamist politseisse, on eesmärgiks tema ülekuulamine. Seaduse mõttes ei ole oluline, kas tegu

on varguse või kehalise väärkohtlemisega, sest menetluses on protsessi- nõuded tõendite kogumisele täpselt samasugused. Politseil ei ole lootustki kurjategija süüd tõendada, kui kannatanult pole võetud ametlikke ütlusi juhtunu kohta.

Varguse avastamise järel tundub nii mõnelegi inimesele, et ilmselt on vargaks üks või teine. Seejuures ei mõisteta, miks politseil varga tabamine aega võtab. Ka politseinikule võivad esmased asjaolud tunda väga selged. Kõhutundest kahtlustatava kinnipidamiseni on aga väga pikk tee. Seda enam, et kõhutunde ei ole kohtukõlblik tõend ning selle alusel Eestis kedagi süüdi ei mõisteta. Eelkõige võtabki politseil kõige enam aega selgete asjaolude tõendiks vormimine. Tehnilise võimekuse poolest on politsei- ja piirivalveamet samaväärne kõigi teiste Euroopa riikidega. Kui sündmuskohalt leitakse jälgi, nõuab nende kohta läbiviidud ekspertiis oma aja. Samamoodi võtab aega tunnistajate ülekuulamine, kui vargusele on leitud pealtnägijaid.

Tänapäeval on suur osa ostu- ja müügitehingutest kolunud virtuaalilma. Siinkohal saavad politseile abiks olla kannatanud ise, otsides omal käel internetist talle kuulunud esemeid. Harvad on juhtumid, kus päev pärast vargust varastatu interneti müügiks pandaks. Tavaliselt jääb see aeg pigem mõne nädala kuni isegi poole aasta kanti. Kui inimene peaks leidma internetist või ka pandimajast eseme, mille puhul kahtlustab, et see on temalt varasemalt varastatud, tuleks esmajärjekorras pidada politseiga

nõu edasise tegutsemise osas. Varastatud eseme leidmine, äravõtmine ja fikseerimine peab olema korrektselt vormistatud ja nii saab kohtus taasesitada, kust ja kuidas tõend leiti.

Kui esmased toimingud tulemust varguse avastamiseks ei anna, siis politseitöö ei lõppe. Igapäevaselt jälitatakse varastatud esemete kokkuostjaid, tehakse tööd teadaolevate varastega, kontrollitakse pandimajasid ning tehakse läbiotsimisi, mille käigus avastatakse sagedamini ka varastatud esemeid. Kui politseis on selleks ajaks olemas ka info võimalikust kannatanust, kes oma varastatud esemeid on kirjeldanud, avaneb võimalus sellist rada pidi liikudes omanikul ka oma vara tagasi saada. Dokumentide omamine või eritunnuste teadmine suurendab oluliselt kannatanu ja politsei võimalusi esemed õige omanikuni tagasi tuua.

Igal juhul on oluline kõikidest vargustest politseile teada anda. Kui politsei vargaid kohe ei tabagi, on siiski ülimalt tähtis koguda ja talletada teavet, mis võib olla määrava tähtsusega järgmiste analoogsete varguste lahendamisel või vargagrupi tuvastamisel. Seda enam, et üldjuhul ei piirdu vargad ühe episoodiga, vaid jätkuvad sama käekirjaga varguste toimepanemist.

Registreeritud varvastaseid süütegusid (15.07.2015 seisuga):

	2015	2014	+/-
Valga mk	286	271	+15

KUU PILT

Balti Keti Velotuuri pikima 192,9 kilomeetrise etapi Pärnust Valka vahefiniš oli tänavu Tõrvas.

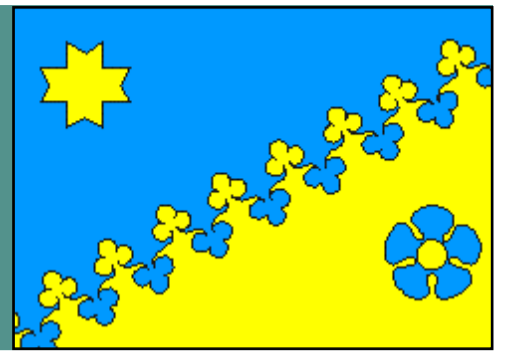
Foto autor: Artur Bogdanov

Helme vallas asuv Tüandre järv on piirkonna suurim 72,9 ha ehk üle 30 korra suurem kui Vanamõisa järv.

Tõrva firma Delibalt Production OÜ poolt toodetud suurim kohuke oli 2 meetrit pikk ja kaalus 1,7 tonni.

4. septembril saavad Põdrala valla lipp ja vapp 20-aastaseks.

Aime Hendre-Viires Vilsandilt

Kodukandipäev Jõgevastes

11. juulil käesoleval aastal toimus Jõgevastes kodukandipäev. Eelmine kodukandipäev toimus 2006.aastal. Sellel osales 146 külalist, käesoleva aasta kodukandipäeval oli umbes 160 osalejat. Vanim neist üle 90, noorim 6-kuune.

„Sõnad ununevad, ajad muutuvad, mälestused lapsepõlvest, kooliajast, sõprusest, noorusest jäävad püsima alaliseks. Nad on kui tähed, mis on raiutud terasesse.“ Nii alustas oma tervituskõnet kodukandipäeval osalejatele kauaaegne Jõgevaste raamatukogu juhataja Aino Ilisson, kodukandipäeva peakorraldaja.

Aino andis põhjaliku ülevaate Jõgevaste küla ajaloost, siinsest koolielust, sõja laastavast tööst jne. Oma kõnes märkis ta, et me elame väga kuulsas külas, Barclay de Tolly kodukohas. Siinse mõisapargi tammed on andnud tugevust meile kõigile, kes me siit pärineme. Me oleme rõõmsad, et meile on tulnud nii palju külalisi nii lähedalt kui kaugelt. Kaugeim külaline on Hollandist, siis järgmine Vilsandilt. Me oleme õnnelikud, et meie hulgas on ka meie õpetaja Juta Pütsepp.

Ettekandja lõpusõnadena jäi kõlama soov: „Olgu teil õnn päikesest säravam ja tervis tormidest tugevam“.

Kes siis ei tahaks tulla oma kodukanti, kui tervis vähegi lubab.

160 osaleja seas oli kaugem külaline suisa Hollandist. Foto: Lembit Mäesalu

Endine koolihoone. Foto: Erakogu

On ju tore tallata mälestustes neid radu, kus muretuna jooksid sametpehmel murul või tegid esimesi

samme kooliteel või kallimaga käsikäes jalutasid õitsvate toominate all ja kuulasid linnulaulu. On

ju juured sügaval siinse mullas.

Kodukandipäeval paigutati Jõgevaste endise koolimaja trepile mälestusstend endiste õpilaste piltidega. Stendi avas Helme vallavanem Tarmo Tamm. Oma kõnes palus ta meenutada oma esimest koolipäeva, õpetajaid, pinginaabreid ja kogu koolielu. See mälestusstend on pühendatud Jõgevaste-Kalme kooliperele.

Kultuurilist meelelahutust pakkusid kodukandipäeval Tõrva Tilde (Asta Mäeorg) ja Arvu Meltsas.

Jõgevaste kodukandipäev läks kenasti korda. Selle hea kordamineku nimel tegid paljud tööd ja nägid vaeva. Eelkõige tahaks süda-

mest tänada Helme vallavalitsust, eesotsas vallavanem Tarmo Tammeaga, kes toetas meid nii materiaalselt kui jõuga. Suur, suur tänu kõigi kodukandipäevast osalejate poolt!

Et see mõisapark ikka kenasti korras oleks, selle nimel rabisid tööd teha Eha Taaleš ja Arvo Rehtla. Mälestusstendi paigaldamise nimel töötasid mehiselt mehed Sloogide perest. Raske töö oli kaevata suur koolitrepp välja ilmatu mullakuhi-liku alt. Ja muidugi Maie Mikk, kes igas ettevõtmises käed külge löi.

Erilised kiidusõnad kuuluvad Aino Ilissonile, kes külaelanikud, vilistlased telefonitsi kokku kutsus, ürituse sisuliselt ette valmistas ja kogu vastutuse enda peale võttis.

Üritusest osalejad jäid kõigega väga rahule. Lubati taas kohtuda 5 aasta pärast. Samas avaldasid külalised ka soovi avada Jõgevastes taas külakeskus.

Ühises vestlusringis, rikkaliku kohvilaua taga lendas aeg üsna ruttu ja peagi tuli lahkuda, igaüks oma rada mööda, oma elupaika. Kõlama jäi mõte – kui kas või üheski Jõgevaste küla koduaknas vilgub tuluke, tuleme me ikka siia, sest siin on meie kodu. Siin on meile tuttavad metsarajad, nurmel lõhnav ristikehin, siniõielised meellespealilled ja see kõik ongi see, mis meid siia kutsub.

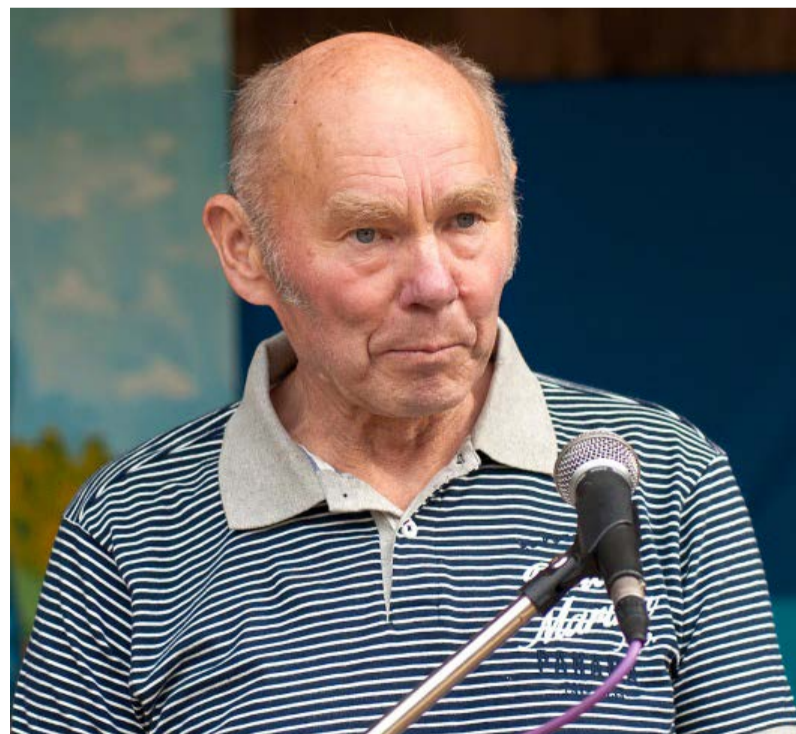
Peatse kohtumiseni, armas Jõgevaste küla rahvas!

Helme valla elutööpreemia pälvis põline metsamees Juhan Tamberg

Helme vallavalitsus

Juhan Tamberg on sündinud 19. detsembril 1936. aastal Mulgimaal Pöögla küla Kajaküla talus pere kolmanda lapsena. Koolitee algas 1944. aastal sügisel Maie algkoolis ja jätkus Nuia 7.-klassilises koolis, mille lõpetas kiitusega. Kuna pere majanduslikud võimalused ei lubanud jätkata õpinguid keskkoolis, asus Juhan õppima Tihemetsa Metsatehnilises Tehni-

kumis. Kiitusega diplom andis võimaluse edasi õppida Eesti Põllumajanduse Akadeemias, mille lõpetas 1962. aastal metsamajanduse erialal. Veel enne diplomitöö kaitsmist sai noormees tööle Aakre metskonna abimetsaüleva ametikohale, kust viidi poole aasta pärast üle Taagepera metsaüleva kohusetäitjaks. Nii jõudis Juhan Tamberg oma eluteega Helme valda. Pärast ametisse kinnitamist jäigi ta kogu järgneva eluks

Taagepera metsaüleva ametikohale, kust 2001. aastal pensionile siirdus. Koos abikaasa Sentaga rajati oma kodu ja kasvatati üles lapsed – poeg Kaido ja kaksikud tütreid – Thea ja Rena. Thea ja Rena elavad ja töötavad ka praegu Helme vallas, Kaido on Sangaste vallavanem. Juhan Tambergil on 6 lapselast – Tiit, Tõnis, Kadi, Rauno, Tauno ja Triin.

On olnud aastatel 1996 – 2002 Helme Vallavolikogu liige.

Täna sel päeval tegeleb Juhan koos noorema põlvkonnaga FIE-na kuusekasvatusega ja teda teatakse kui usaldusväärset taimekasvatajat. Juhan Tamberg on tuntud üle Eesti metsaga seotud ringkondades, Helme vallas tuntakse teda ausa, usaldusväärse, targa ja tööka Eesti mehena.

Ulvi Riitsalu

Killukesi tantsustuudio LYS lõppenud hooajast

2014-2015 hooaja märksõnadeks on Koolitants-2015, linetantsumaraton Uulus, Kuldne Karikas, Valgamaa tantsupidu Otepääl, II Kagu-Eesti tantsupidu, Tartu võimlemispidu ning esinemised kodulinnas toimunud erinevatel üritustel.

2. juunil Tamme staadionil toimus Tartu võimlemispeol "Võimle ja sära" tegid Lys-i rühmad kaasa kolmes kavas: „Jäakarude mäng“ (mudilased ja 1. kl.rühmad), „Ergutus“ (2.-11. kl.rühmad) ja kavas "Suve ootuses" (daamide rühm). Proovipäeval Tamme staadionil saime nautida mõnusat kevadilma, kuid enne võimlemispeo algust kastas tugev vihmased märjaks kogu staadionimuru. Lapsed olid vaatamata kõigele väga tublid ja vaprad, oli ju neil juba üks vihmane tantsupeo päev Otepääl seljataga. Paljudele oli see esimene kogemus esineda nii suurel väljakul ja nii rohkearvulisele publikule. Tänu kõigile lapsevanematele, kes olid esinemistel suureks abiks nii vahendite transportimisel kui ka hoolitsesid selle eest, et lapsed väljakul oma märgi ja koha üles leiaks. Suured tänud ka Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupile,

kes toetas meie transportkulusid Tartu võimlemispeole. 2016.a ootab meid ees võimlemispidu "Hingelind" Tallinnas Kalevi staadionil, milleks hakkame valmistuma juba sügisel.

23. märtsil toimus linetantsumaraton Uulus Pärnumaal. Lys Kantri tantsijatest Piret Murnek, Margit Kolju ja Vello Laus osalesid maratonil esmakordselt ning said superelamuse osalisteks. Maratoni nimekirjas oli 73 tantsu, mida oli eelnevalt võimalik tantsutundides selgeks õppida. Meie saime selgeks umbes 2/3 tantsudest. Kohapeal oli võimalik endale soetada tantsutarbeid firmalt www.freesport.ee. Toimus teadmiste kontroll (Eesti linetantsu ajaloo ja saavutuste kohta), mille sooritaja sai endale tubliduse tunnistuse. Puhkepauside ajal esinesid linetantsijad Lätist ja Eestist. Margiti sõnul ei ole neid emotsioone võimalik lihtsalt kohe sõnadesse panna.

Lys tantsurühm Kagu-Eesti tantsupeol.

Seda teab ta aga kindlasti, et osaleb ka järgnevatel maratonidel.

Koolitants-2015 uus formaatfookuses on tantsija, mitte tantsud, ei osanud me midagi loota. Siiski tõi Koolitantsul osalemine Lys-i tantsijatele 3 eripreemiat – Rose-Marie estraaditantsus, Klaudia Sarah ja Merit vabatantsu kategoorias. Nüüdseks on Klaudia Sarah seljataga põnev merereis Rootsi koos Tantsuhulluse saate salvestusega ning Meritil väsitav, kuid kindlasti huvitav ja kogemusterohke Koolitantsu laager Käärikul, mille käigus valmis tantsulavastus. Suurematele kontsertlavadele jõuab see lavastus sügisel.

Lys naisrühma pikka tantsupidude nimekirja lisandus sel aastal II Kagu-Eesti tantsupidu, mis toimus 31.mai Põlvas Insikurmu laululaval. 30. mai eelproovides said naisrühmad tantsud „Vanatüdrukud“ ja „Kõrtsu pidu“ suurema vaevata esinemisküpsiks. Ööbisime mõnuses kodumajutus Rähni külalistemajas.

Daamid.

Tantsupeo pealavastaja ja kõikide tantsude autor Andre Laine oli kokku seadnud suurepärase peo. Lavastusse "Meie inimesed" olid põimitud isegi küüditamine ja Balti kett. Peo finaalis kojujõudmine ja taaskohtumine tantsus "Kodu" läks hinge nii esinejatele kui pealtvaatajatele. Seekord aitas peo õnnestumisele kaasa ka ilmataat.

Omaette huvitav oli osalemine TV 3 saate „Me armastame Eestit“

lindistusel, tantsufestivalil „Kuldne Karikas“ Pärnu Kontserdimajas estraaditantsu kategoorias ning Võru kultuurimajas Kannel toimunud võimlemispeol.

Täna kõiki tantsustuudio tantsijaid ja nende vanemaid meeldiva koostöö eest, mõnusat suvepuhkuse jätku ning kohtume taas septembris. Info treeningute kohta leiate Lys-i kodulehelt www.tantsustuudio.lys.ee.

Mudilased ja 1. klass Tartu võimlemispeol. Fotod: Erakogu

Teade Helme valla lasteaialaste vanematele

1. septembrist jõustuvad vallavolikogu määrused, mis toovad kaasa muudatused lasteaedade rahastamises.

Jõustub Helme Vallavolikogu 29.04.2015.a määrus nr 4, millega kehtestati lastevanematepoolne osalustasu Ritsu Lasteaed-Algkooli ja Ala Põhikooli lasteaia rühmades. Osalustasu suurus on 10 €/kuus

(5 € kohatasu ja 5 € õppetasu).

Samuti jõustuvad muudatused valla eelarvest makstavate täiendavate sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korras. Alates septembrist kompenseeritakse lasteaia toiduraha valla lasteaedades (Ala ja Ritsu) käivatel Helme valla lastel ja Tõrva linna lasteaedades

käivatel Jõgevete, Kalme, Roobe, Patküla, Koorküla ja Kirikuküla küldades elavatel lastel.

Täpsem info:
Anne Kalme 766 8455,
anne.kalme@helme.ee
Kaja Lepik 766 8458
kaja.lepik@helme.ee

THKK müüb

Lõhutud lepa ja kase küttepuid, pikkustes 25 kuni 60 cm. Hind 27 kuni 31€.
Kuivi küttepuid, pikkusega 30 ja 50 cm. Hind 36 kuni 40€
Ümarat puitbriketti, kott 25 kg. Hind 4.00€
Tõrva piires transport tasuta. Tel. 56 51820.

**MEIE USUME ENDISELT, ET
METSATEHINGUTES ON OLULINE
OSTJA USALDUSVÄÄRSUS.**

**OSTAME ÜLE EESTI RAIEÕIGUST,
METSJA- JA PÕLLUMAAD.**

5558 6086
info@ostanmetsa.ee
www.ostanmetsa.ee

Helme vald tähistas sünnipäeva võimsalt

Tänavu peeti taaskord suurejooneliselt Helme valla päeva, mis pakkus nii spordivõistlusi kui ka võimalust tantsu keerutada legendaarse Karl Madise saatel. Helme valla päevadel juba legendaarseks saanud võimas ilutulestik tõi taas inimesi imetlema nii lähemalt kui ka kaugemalt. Fotod: Neil Viskov

Mulgimaa Uhkuse auhinnale oodatakse ettepanekuid!

Auhinna eesmärk on tunnustada inimesi või organisatsioone, kes oma pikaajalise tegevusega on Mulgimaa pärandihoidjad ja väärtustavad mulgiks olemist ning on andnud oma panuse Mulgimaa heaks. Mulgimaa Uhkusega tunnustatakse pikaajalist tööd mulgi murdekeele ja mulgi meele edasikestmise heaks, uut head algatust oma keele ja meele ergutamisel või mõnda muud olulist tegu mulkide toetamisel ja Mulgimaa elu edendamisel.

Auhinna väljaandmisel arvestatakse:

- ◆ kuidas mulkide identiteeti ja

enesest lugupidamist välja näidatakse;

- ◆ kuidas mulgi identiteedi ja enesest lugupidamisega väljaspool kodu silma jäädakse;
- ◆ kuidas mulkide identiteeti ja enesest lugupidamist edasi kantakse ja noortele edasi antakse;
- ◆ kuidas mulgi tegemisi toetatakse ja edendatakse.

Mulgimaa Uhkuse kandidaate võivad esitada ja sellele kandideerida saavad nii eraisikud kui ka juriidilised isikud.

Ettepanekud palun saata kirjalikult vabas vormis põhjendusega ja kontaktandmetega **10. septembriks 2015** Mulgi Kultuuri Instituudile aadressil Kevade 1 Tõrva 68605 või e-postiga mki@mulgimaa.ee.

Mulgimaa Uhkuse 2015 auhind kuulutatakse välja X Mulgi konverentsil 09.10.2015 Abjas.

PÄÄSTEAMETI VIIMANE MEELDETULETUS!

Päästeamet tuletab meelde, et vastavalt Tuleohutuse seadusele peab 2015. aasta septembrist igal kütteseadmega maja omanikul olema ette näidata kutselise korstnapühkija töend.

Kütteseadmete rikest tingitud tulekahjusid aitab ära hoida ainult ahjude, kaminade ja nende suitsutorude, truupide õigeaegne puhastamine ning hooldus. Väljaõppinud korstnapühkija, kes tehtud tööde kohta akti väljastab, oleks mõistlik

kutsuda kohe, sest sügisel on ametimeestel käed tihedalt tööd täis.

Internetileheküljel www.kodu-tuleohutuks.ee on kõigil ise võimalik kontrollida oma kodu tuleohutust. Test annab teile kohe tagasiside kodu ohutuse kohta ning selle põhjal on võimalik ette võtta vajalikud abinõud, kui olukord vajab parandamist. Kui midagi jääb arusaamatuks, saab samal leheküljel nõu küsida päästenõustaja käest või siis helistada päästeala infotelefonil 1524.

329 TUNDI RAADIOEETRIT EHK SUVINE TÕRVA RAADIO

Karl Kirt
Tõrva Raadio
nõukogu
esimees

22. augustil kogunes Tõrva Raadio nõukogu, kus tehti kokkuvõtteid möödunud raadiosuvest. Üheskoos tõdeti, et suveradio oli edukas ning toimunud oli silmnähtav arenguhüpe. See seab raadio meeskonnale omakorda uusi väljakutseid, et teha raadiot edaspidi veelgi paremini. Eesmärgiks on võetud, et suvel 2016 oleks raadio eetris pikemalt.

Peatoimetaja Kaspar Metsar oli laupäevaks teinud põhjaliku kokkuvõtte. Ühtekokku edastati raadioprogrammi 329 tundi. Kokku oli 19 kuuldemängu, 51 intervjuud, 31 reportaaži ja palju muud.

Saatejuhtidena said eetris olla 22 erinevat noort inimest. Neist kõige rohkem olid eetris Teve Rajamets ja Romet Piller (25 tundi). Raadioteatris osales kõige rohkem Karl Kirt (12 korda), hommikuprogrammis „Tõrva ärataja,“ said kõige rohkem kätt proovida Kaspar Metsar (4 korda). Soovilugusid mängisid

kõige rohkem Andra Sööt, Beatrice Veske ja Salme Ojap (6 tundi). Erimuusikasaateid tegi kõige rohkem Rannar Park (6 tundi). Intervjuureida tuli kõige rohkem Kaspar Metsaril ja Teve Rajametsal (9 erinevat intervjuud). Lisaks tunnustati, et kõige sisukam ja keerulisem saade „Isevalitsemine“ tuli Triin Jaansalu juhtimisel väga hästi välja.

Ainult saatejuhtimisest ei piisa. Vaja on veel teisigi inimesi appi. Fotograafiks oli Andra Sööt, „Luisuudiseid“ kirjutas Hardo Adamson, monteerimisel tegi ülikiiret tööd Kristo Oja, tehnilise poole eest vastutas Margo Metsoja, stuudiot aitas kujundada Marietta Juurikas, „Mäluauku“ valmistas ette Romet Piller, „Mulgi Top 10-ne“ saate ettevalmistaja oli Sirlu Pippar, stuudio hing, toidujumal ning suur organiseerija, kellela raadiot ilmselt polekski, oli Triin Jaansalu ning turundustegevustega tegeles Ragne.

Aitäh meeskonnale, kuulajatele ja toetajatele!

Tõrva Raadio jõuluprogramm on eetris juba 21. detsembrist 31. detsembrini 2015. Kuulmiseni!

Meeste odaviske maailmarekordit hoiab tšehh Jan Železny 98.48ga (1996), naiste parim tulemus 72.28 on samuti tšehhi Barbora Špotakova käes aastast 2008.

Egon Ilisson

Odaviskepealinn Tõrva

Kui Tõrva peaks saama mõneks „pealinnaks“, siis peaks selleks tõenäoliselt olema odaviskepealinn. Tänavu on siia rännanud odaviske universiaadikuld, kaks meest on MM-il ja Eesti meistrivõistlustelt võideti pooled täiskasvanute medalitest.

Tanel Laanmäe alustas MM-võistlusi Eesti edetabelijuhina.

Tanel Laanmäe
Sündinud:
29. september 1989
Isiklik rekord:
83.11m (2015)

Tanel Laanmäe puhul ei teki küsimust, kuidas ta odaviskeni jõudis. Mehe mõlemad vanemad tegelesid noorusajal kergejõustikuga ja ka poiss suunati spordi juurde verinoo-rena. „Ma ei tahtnud mitte ühelgi alal kaotada. Olgu see siis võidujooks sõpradega, ratastega sõitmine või mis iganes. Tuline spordihing oli juba 5-aastasena sees,“ meenutab Laanmäe aastatetagust.

Odaviskeni jõudis Laanmäe läbi kümnevõistluse. „Sellel ajal aitas mind Tartu treener Heiti Annus, kes pani mul odaviske algtööde paika. Kuni 16-aastaseni tegin kümnevõistlust, sest üks noortel olegi targem teha kõiki alaseid, mitte spetsialiseeruda ainult ühele ja nii ka mina,“ räägib Laanmäe mitmekülgse vajalikkusest.

Kui Tõrva gümnaasiumis sai lõpetatud põhikool, viis õppuritee Tallinnasse Audentese spordigümnaasiumisse, kus asus treenima Toomas Merila all. Kuigi Laanmäe on juba aastaid keerelnud suure odaviskemaailmas ja treenib enamasti

Tallinnas või välislaagrites, on ta truuks jäänud oma koduklubile Viraažile. „Jah, loomulikult olen ma oma koduklubis. Ma ei ole tänase päevani veel näinud põhjust sealt lahkumiseks, kuna ma ei ole kursis, kas teistes spordiklubides oleksid paremad tingimused ja mis need oleks. Olen väga rahul oma klubiga, kuhu ma kuulun,“ kiidab Laanmäe kohalikku spordiklubi.

MM-i peaproov õnnestus

Laanmäel on sel aastal juba suurvõistluste tiitel käes, kui Lõuna-Koreas õnnestus võita universiaad. Kuna ka tänavune kergejõustiku MM toimub Aasias, oli see ka heaks peaprooviks hooaja suurt eesmärki silmas pidades. „Universiaad aitas kindlasti aimu saada, mis ootab MM-il ees. Kliima on suhteliselt sama ja kõik muu võistluse ülesehitus samuti. Sellevõrra on kogemus olemas ning ma loodan, et ma saan seda ka oskuslikult rakendada MM-võistlusel,“ on Laanmäe igati rahul universiaadiga.

Kuigi MM- tiitel on kindlasti eesmärk, on esialgu vaja kvalifikatsioonist läbi murda. „Tuleb jääda rahulikuks, teha enda vääriline vise ära ja siis saab juba edasi tegutseda.

Seniks on vaja aga hoida pea selge ja võtta rahulikult,“ räägib Laanmäe, kellel mingeid erilisi rituaale enne võistlusi enda häälestamiseks pole.

Enne MM-i valitsevad maailma odavisketabelit ootamatult kaks tumedama nahavärviga meest. „See on väga harukordne juhus odaviskes, kuid eks seda näitab võistlus, kuidas kõik mehed on suutnud oma vormi ajastada MM-iks,“ ei kiirusta Laanmäe medaleid kaela riputama.

Rahulikult olümpiaks valmistuma

Laanmäe selgitab, et osaviske A ja O on püsida terve ja suuta enda sees toimuvat analüüsida. „Kuna see on väga tehniline ala, siis ei saa kõike treener sulle selgeks teha. Paljude asjadeni peab sportlane ise jõudma,“ räägib Laanmäe, öeldes, et trennis naudib ta just viskamist. Peale suurvõistluste triumfi on Laanmäel unistus ületada maagiline 90 meetri piir, aga selleni läheb ilmselt veel aega.

„Märtsis saadud reielähendaja vigastus rikkus tulemuse mõttes suve, kuid siiski ma proovin sellel suvel veel 85meetrit visata,“ räägib Laanmäe. Miks mitte see eesmärk täita MM-finaalis?

Mirell Luik on lennutanud mitmel korral oda üle polesaja meetri.

Tõrvas võimalikult palju

Kuna tänavu sai Laanmäel juba täidetud Rio olümpianorm, visates Viljandis 83.11, siis üks suur eesmärk on täidetud. „Minu suurimateks toetajateks on läbi aegade olnud ja jäävad ikka minu vanemad, kellele ma poleks kindlasti nii kaugale jõudnud. Nüüd ka juba neljandat aastat minu elukaaslane Meeli, kes hoiab mulle tuliselt põialt ja mõistab mind hästi,“ on Laanmäel tänusõnad varnast võtta. Kindlasti ei saa alhinnata viimastel aastatel loodud Team Tanel Laanmäed, kuhu kuuluvad paljud toredad inimesed ja suurtoetajad. „Nende väga tänuväärsele abile olen ma täna see, kes olen, ja kindlasti tulevikus suudan hoiduda vigastustest ja rühkida oma suurepärase eesmärkide poole,“ on Laanmäe rahul meeskonnaga enda ümber.

Tallinna Ülikoolis kolmandal kursusel kehakultuuri õppiv Laanmäe naudib vabal ajal kodus pere ja sõprade lähedal olemist. „Kuna aastaringselt on suhteliselt palju reisimist ja tuleb olla kodust kaugel, siis igal juhul, kui tekib vabam hetk, üritan käia kalal või teha muud põnevat looduses,“ räägib Laanmäe, kellel olemas ka jahimehe paberid. „Varustus on olemas, aga pole metsa veel siiski jõudnud. Katsun ka seda teha pärast hooaega (sügisel),“ loodab

Laanmäe ja tunnistab, et tippsportlane olles tuleb paljud hobid, mis on füüsiliselt vigastusohelikud, jätta tagaplaanile.

Ka Tõrvat külastab Laanmäe endiselt igal võimalusel ja loodab tulevikus olla Tõrvaga seotud niipalju kui võimalik. „Kuna see on mu kodulinn ja asub kõigest 220km kauguselt Tallinnast, mis on maailma mõistes väga väike vahemaa, siis katsun ma käia Tõrvas niipalju kui võimalik ja saada osa sealsetest tegemistest ja sündmustest,“ on Laanmäe siiani väikelinna patrioot ning soovib kindlasti anda oma panust spordis tulevastele põlvetele nii oma teadmiste kui oskuste najal. „Ma usun, et mul oleks palju rääkida ja näidata noortele tulevastele Tõrva vägilastele!“

Magnus Kirt

Sündinud: 10.04.1990
Isiklik rekord: 82.22 (2015)

Magnus Kirt on oma sportlaskarjääri puhul tänulik eelkõige oma isale, kes kelgutamistreenerina võttis teda alati treeningutele kaasa. „Kooli minnes alustasin teisest klassist treeninguid Urmas Uhtjärve juures, kus olin kuni 15 eluaastani, peale seda hakkasin treenima Raimond Lutsu käe all ning ülikooli esimesel aastal alustasin

Oda kaalub meestel 800 g ja selle pikkus on 260–270 cm ning naistel vastavalt 600 g ja 220–230 cm.

Mehed võistlesid esimest korda odaviskes olümpiamängudel Ateenas aastal 1906 ja naised 1932 Los Angeleses.

Esimese naiste odaviske maailmameistri Tiina Lillaku (Soome) isa Ivar on eestlane.

treeninguid Toomas Merila näpunäidete järgi,“ teeb Kirt kiirvaate senisest treeneritest enne Risto Mätast, kes hakkas teda treenima 2011 aastal.

Seda, et odavise pole lihtne ala, tunneb Kirt enda nahal läbi hooaja. Sügis-talv on mahu poolest väga rasked ning kevad juba teistmoodi raskem, sest tehnilisi trenne on väga palju ning kevadetrennid annavad hoo suveks. „Üldiselt ma naudin kogu protsessi, sest see, mida teed trennis, saad kunagi tulemuse näol võistlustelt tagasi ja kui oled laisk olnud või pole endast 100% andnud, saad süüdistada ainult iseennast,“ usub Kirt, et tagasidone käepärast võtta.

Rutiinne rituaal

„Viis päeva enne võistlusi on mul tekkinud juba oma trennirütm, kuidas võistlusteks valmistuda. Päev enne ja võistluspäeva hommikul on ka toiminguid nii söögi kui ka odaviske kohapealt, aga eks need on igaühel omad,“ on leidnud Kirt endale sobiva. Kirdi eesmärk odaviskajana on näha, kui kõrgele ta karjääriredelil suudab tõusta ning proovib nautida sportlasaega. „Toetajatest kõige suurem oli kindlasti minu isa ja pere moraalne tugi on siiaaani kõige suurem. Aga on ka väga hea näha, et nii Valgamaal kui ka üle Eesti on inimesi ja ettevõtteid, kellele lähivad korda minu tegemised,“ on Kirt tänulik toetajatele, kellele oleks väga raske sellisel tasemel treenida. Kirdile tuli ka appi lapsepõlvesõber Marek Vister, kes aitas luua tutvused toetajatega ning kes omast vabast ajast aitas nii palju kui võimalik, et hooaja eelarvet kokku saada.

Selle tugeva ettevalmistushooaja teenena õnnestus Kirdil võita Eesti meistritiitel ja parandada tänavu isiklikku rekordit rohkem kui kahe meetriga viies rekordnumbrid uude kümnesse.

„Emotsioonid olid väga head, sest meistrivõistlused olid tasavägised ning Eesti kohta heal tasemel. Hea meel, et suutsin näidata üle 80 meetrist odakaart. Kaasa tõi see medali, mis on nii Risto (Mätas) kui ka Taneli (Laanmäe) auhinnakapis olemas, aga mul veel seda polnud,“ on Kirt rõõmus. MM-i eesmärgid pole vasaküäsel odamehel pandud ei tulemuse ega ka koha järgi. „Proovin näidata tehniliselt häid katseid, mis loodetavasti näitavad ka minu vormi, eks siis ole näha, mis koha see mulle annab ning mitu katset visata saan,“ on Kirt tagasihoidlik.

Kiire areng

Maailmas pole ilmselt ühtegi 80 meetri odaviskajat peale Magnuse Kirdi, kes on ka kõrgushüppes ületanud nii võimsa tulemuse nagu 2.10. Odaviskele üleminek ja kiire areng tekitab küsimusi, kus on piirid ja kas lähiaastatel võiks hoopis Kirt Eesti esiodaviskajaks saada. „Seda ei julge ega taha ennustada, sest ega Laanmäe, Mätas ja teised odaviskajad kotile puhkama jää ning hetkeseisuga isikliku rekordi poolest olen ma veel kolmas number Eestis,“ on Kirt realist ja üritab kindlasti kõvasti pingutada, et kibedatele konkurentidele kannale astuda.

TTÜ-s ärindust õppiv Kirt loodab ka lõputööga peagi alustada. Sporti aga ei jäta ta isegi puhkehetkedel. „Vabal ajal, kui odaviskega ei tegele, siis meeldib mulle korvpall, sest noorena sai seda palju mängitud ja tuli isegi paremini välja kui kergetõustik,“ tutvustab Kirt oma hobisid, tuues välja ka kalapüügi ja discolfi. Ka kodulinna ei soovi Kirt kuidagi kustutada oma elust ja loodab ka oma tuleviku siduda Tõrvaga. Kuidas ta seda teeb, veel välja hõikama ei kiirusta.

Mirell Luik

Sündinud:

03.01.1997

Tippmark:

51.94 (2013)

Tänavu täisealiseks saanud Mirell Luik alustas sportimisega 6-aastaselt. Pisiku sai oma emalt ja tädilt, kes on samuti noorelt väga aktiivsed olnud. Esimeseks treeneriks oli Viljo Grauding, kes on paljude Tõrva noortele sportlastele vundamenti ladunud. „Nooremana tegin kõike: jooksin, hüppasin ja viskasin palli. Esimest korda proovisin oda, kui olin 14- või 15-aastane. Trennides järjest proovides ja visates nägi Grauding, et minust võib asja saada, ja nii jõudsingi oma esimestele odaviskavõistlustele,“ räägib alles karjääri alguses olev Luik taustaloo.

Mitte ülemäära naiseliku ala juures on kõige raskem tehniline pool, mis on samas nii arusaadav ja pealtnäha lihtne, kuid seda proovides ei pruugi see kohe üldse välja tulla. „Küll on jalahark liiga suur, kõht ees või käsi vale kõrguse peal. Tehniliselt ideaalselt teha on väga keeruline, vahest tuleb asi nii lihtsalt välja, teinekord kanguvad end vigaseks ja ei tule mitte,“ räägib Luik ja tunnistab, et treeningute juures see on parim see, kui suudad teha enda jaoks asja nii palju lihtsaks, et odakaart oleks ilus. „Muidugi ei ole odavisketreening ainult oda loopimine. Selleks, et oda üldse lendu saaks, on vaja jõu- ja kiirustunnet, mis viivad edasi,“ räägib Audentese spordigümnaasiumis õppiv Luik. Noor odaviskelootus käis kaks korda nädalas ka tantsimas, aga see väsitas liigselt ja kahjuks pidi selle hobiga lõpparve tegema, kuna puhkeage jäi liiga lühikeseks ja organism ei taastunud.

Koduseinte toetuse najal

Eesti naistest on oda kõige kaugemale lennutanud Liina Laasma, kelle

63.17 on Luige eesmärgiks. Päevas kaks korda treeniv Tõrva tütarlaps proovib enne võistlusi korralikult süüa ja välja magada, sest puhanud kehaga on võistlustele kõige parem vastu minna. Tänavu ka Kreetal maailma parimatega võistlemas käinud Luik teenis Eesti meistrivõistlustelt pronksmedali ja peab seda kordaminekuks, kuid hindab senise karjääri tipphetkeks omavanuseliste Eesti meistritiitlit.

Erinevalt odameestest Luigel veel suuri sponsoreid pole ja selleks läheb veidi aega. „Suurimad toetajad on minu vanemad, sest ma olen veel noor ja tulemused ei ole nii head, et keegi ise mulle otsest toetust tahaks pakkuma hakata,“ räägib koolipingis matemaatik ja bioloogiat nautiv Luik.

Suvel palju aega Tõrvas veetev ja treeniv Luik tunnistab, et Tõrva jääb alatiseks tema kodukohaks. „Ei oska öelda, kas peale gümnaasiumi lõpetamist kohe Tõrva tagasi lähen, aga kunagi hilisemas tulevikus kindlasti,“ jätab Luik otsad lahti.

Marcella Liiv

Sündinud:

17.06.1998

Rekord:

45.74

Tõrva odaviske pesamuna on tänavu väga tublilt pildile tõusnud Marcella Liiv, kes on pärit sportlikust perest ja treenerist isa Allan Tederi juhendamisel trennis erinevaid alasid proovima hakkas. „Odavise tuli kõige paremini välja ning selle peale on anne ja seega alustasin üldfüüsilise treeninguga Viljo Graudingi juures,“ räägib Liiv, kelle esimene treener tõsise spordi juures oli ikkagi isa.

Liiv ei pea odaviset sugugi mehelikuks alaks ja talle see väga meeldib. Võistlusteks valmistub Liiv üks päev

enne kerge trenni ja puhkusega. „Mingit otsest stressimaandamist vahendit polegi, üritan lihtsalt peast visata mingi kindla tulemuse viskamise ja keskendumise tehnikale,“ räägib Liiv, kes loomulikult on võtnud eesmärgiks olümpiakulla ja võimsad rekordid.

Suured jõuproovid läbitud

Suurimaks saavutuseks peab Liiv hetkel, et täidetud sai A-klassi maailma-meistrivõistluste norm ja käidud ka Kolumbias maailma-meistrivõistlustel. „Teiseks kindlasti see, et viskasin Valgas Balti matšil A-klassi Eesti kõigi aegade teise tulemuse (500g oda),“ on Liiv juba rekordite poole teel.

Eesti täiskasvanute meistrivõistlustel viskas Liiv isikliku rekordi ja sai tubli neljanda koha, kuid tütarlaps ise usub, et oleks võinud ka paremini minna. „Olin natuke lõõdunud, sest tean, et oleksin olnud võimeline ka võitma, kuid peale esimest katset tuli närv väga sisse ega suutnud keskenduda. Viimaseks katteks suutsin end kokku võtta ja tulemust parandada,“ leiab Liiv ka positiivset. Seda, et närv on sees, tunnistab Liiv ka endale, kuid usub, et enesekontroll on paremaks läinud tänu sellele, et võistleb väga palju, ka väikestel võistlustel.

Tulevikutalendi suurimateks toetajateks on vanemad, Viljo Grauding ja Tõrva Linnavalitsus ja ka poissõber. Peale odaviskamise tegeleb Liiv ka kokkamise, muusika kuulamise ja heade filmide vaatamisega, millest eelistatumad on komöödiad. Tõrva Gümnaasiumis õppiva odaneiu lemmikained on keheline kasvatus, kuid samuti ka kunstõpetus, sest meeldib joonistada ja maalida. „Meeldib ka psühholoogia, sest minu jaoks on see huvitav, ning kokandus, sest meeldib väga süüa valmistada. Samuti pakub huvi ajalugu,“ räägib endast ka tulevikus Tõrva linnaga siduda sooviv Liiv.

Marcella Liiv osales tänavu ka Kolumbias A-klassi MM-il.

Magnus Kirt tõi tänavu taaskord odaviske Eesti meistritiitli Tõrva. Fotod: Erakogu, internet

Hummuli vallas on rahvastiku tihedus 5 inimest/km², Põdrala vallas 5,6 in/km², Helme vallas 6 in/km² ja Tõrva linnas 560 in/km².

Tõrva JK kodumängude pidamise paigaks on Karksi-Nuia Gümnaasiumi staadion.

Taagepera Külaselts kutsub osalema 29. augustil toimuvale Taagepera moosipäevale, simmanile ja kogupere seiklusemärgule „Missioon:Wagenküll 2015“.

Lisainfo:
Pille Valner
Taagepera Külaselts
503 2525
pille.valner@mail.ee

Guido Kuum

20 aastat väikelinnades taksojuhiks

Tõenäoliselt on peaaegu Tõrva linna või ümberkaudse asula inimene näinud pilkupüüdvat taksoplafooniga Volkswagenit, mille külgi kaunistavad kelgukoerte kleebised.

Seda autot roolib Meeliko Vösu, kes on taksojuhi ametit pidanud juba 20 aastat. Varasemalt Otepääl sohvri ametit pidanud mees on Tõrvas taksoäri ajanud viimased 11 aastat. Otepäält äratulemise ajendiks oli Tõrvast pärit armastatu leidmine. Kuna talvepealinnas oli taksosid piisavalt ja seevastu pigilinnas mitte ühtegi, otsustati siia kolida ja takso-teenus käima lükata.

Argipäeviti on klientideks enamasti inimesed, kellel on vaja arsti juurde sõita või kes on bussist maha jäänud. Rohkem kasutatakse takso-teenust nädalavahetuse, kui linna meelelahutusasutustes on peod.

Tuleb ka ette negatiivseid juhtumeid

Vösu sõnul pole talle ka võõrad juhtumid, kus klient on agressiivne või nii purjus, et oksendab lausa autosse. Ei puudu ka juhused, kus peale kliendi sihtkohta viimist selgub, et kliendil pole raha, et oma sõidu eest maksta. Niisamuti tuleb ette, et tellitakse kauba kohaleviimist, kuid kaubaga sihtkohta jõudes pole ettenähtud tasu taksojuhile maksta ja seejärel üritatakse nn külma arvet teha.

Kui küsida Meeliko Vösult, kas on ka mõni meelde jääv hetk töö-olud aja jooksu, vastab ta lühidalt: „Taksojuhina töötades tekib meelde jäävaid hetki peaaegu iga päev.“

Puhkust või puhkeaga polegi

Kohaliku sohvri sõnul tal otsest puhkust või puhkeaga polegi, kuna

Meeliko Vösu on vuranud Tõrva tänavatel taksojuhina juba 11 aastat.

Foto: Artur Bogdanov

Tõrvas ja selle lähiümbruses on kliente suhteliselt vähe ja iga kell peab olema valmis tööle asuma. Aeg-ajalt saab küll perega kaheks-kolmeks päevaks pikemale väljasõidule minna, kuid sedagi suhteliselt harva.

Konkurentidest rääkides ütleb Vösu, et libataksid, kes teenust

pakuvad, kuid selle pealt makse ei maksa, leidub mitmeid. Ametlikke taksosid võib leida kõige lähemalt Valgast.

Lisaks tavapärasele taksosõidule pakub Tõrva takso ka kaupade kojuveo teenust ja seda kasutatakse üsna palju.

TAKSONDUSE AJALUGU

Maailma ajaloos oli tuntud sisepõlemismootoriga autot vähem kui 10 aastat, kui 26. juunil 1896. aastal tellis veoteenusega tegelev Friedrich Greiner omale taksomeetriga varustatud motoriseeritud sõiduki.

Daimler-Motoren-Gesellschaft firmast tellitud automobiil oli esimene bensiinimootoriga takso, mis alustas reisijate veoga 16. juunil 1897. aastal Stuttgartis. Enne seda tegelesid reisijate veoga vooimehed, kuid kuna taksodega oli võimalik sõita lausa 70km päevas, kogusid taksod hobukaarikute ees kiiresti kuulsust ja edu. Samuti oli auto võrreldes hobukaarikuga tunduvalt mugavam ja kiirem. See suurendas nõudlust sedavõrd, et

Võrreldes teiste Lõuna-Eesti linnadega, on Tõrva Takso sõidutaks kõige odavam. Sõidu alustamise tasu on kõigest 1 € ja sõidu kilomeetri hind 0,75€. Jootraha jätmist klientide poolt tuleb ette väga harva ning aetakse ka väiksemaidki sente taga. Lisaks nendib Vösu, et ainuüksi selle ameti peal töötades ei ela ära, pigem nimetab ta seda lisahobiks. Ta sõnub, et väikelinnas tuleb kõrvalt tegeleda mitme erineva asjaga, et ennast ära elatada. Näitena toob ta Saksamaalt autode toomise, järeldaagiste laenutamise, haljastustööde teostamise ja lausa toitlustuse pakkumise.

Olgugi, et taksojuhi amet pole kõige tulutoovam, leiab Vösu, et Tõrvas peaks siiski üks takso olema, et inimesed saaksid hädavajalikud sõidud ära tehtud. Ja loobumismõtted kaovad, kui

sajandivahetuseks olid igas suuremas linnas taksod.

Eestis hakkasid sajandivahetuse ajal taksoteenust pakkuma ettevõtlikud autoomanikud, kellest osad omasid muud töökohta ning palkasid kellegi sohvrise, teine osa taksojuhte sõitis ise päeval taksot ja lasi öösel seda teha kellelgi teisel, kuna autoostu investeering oli vaja tagasi teenida.

1924. aastaks oli Eestis hinnanguliselt üle 100 takso. Taksode osakaalu tõus suurendas nõudlust seisukohtade järele ja need võeti toonastelt vooimeestelt. Võitlus kohtade pärast oli suur ja mindi isegi teiste masinate saboteerimiseni. Tänapäevaks on kasvanud Tallinna taksode arv ca 2200ni.

teda eraldi tänatakse selle paljude jaoks hädavajaliku teenuse pakkumise eest.

TAKSODE ARV 2012. AASTA SEISUGA

Linn	Taksode arv	Linn	Taksode arv
Tallinn	2175	Kärdla	5
Tartu	375	Valga	4
Narva	350	Keila	2
Pärnu	111	Jõgeva	2
Rakvere	76	Türi*	2
Viljandi	40	Elva	1
Jõhvi*	39	Rapla*	1
Võru	37	Põltsamaa	1
Kuressaare	16	Tõrva	1
Sillamäe	14	Räpina*	1
Otepää*	14	Karksi-Nuia*	1
Põlva	12	Mustvee	1
Kohtla-Järve	6		
Maardu	6	*vallasisene linn	
Tapa	5*		

VILJANDI KREMATORIUM

Piiri 1a
+372 5588010
www.viljandikrematoorium.ee

METSAINVEST

Ostame kasvavat metsa ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõndis.
Tel: 55 40 150
info@metsainvest.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõndis.
Tel: 56 111 900

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 52 69 604
www.puurkaevumeistrid.ee

Koorijuht Maie Kala

Muusika-aasta minemiste ja tulemistele keskmes koos Tõrva Kammernaiskooriga

On suvi-meeled puhkavad, tundmused laagerduvad, väärtused kinnistuvad, loomelaegas-tesse hakkavad kogunema uued impulsid.

Lõputu kulgemine läbi ideede, väljakutsete, protsesside kuni lõpp-produktioonideni välja-kaaslasteks hääled, kölad, elama pandud ning vormi valatud helikeel. Ja on teekond, mille kaaslasteks on 20- liikmeline kooriseltskond koos kambajuhtidega (dirigent ja koori „president“)

Iga aasta erineb millegipool-est, igal aastal on oma tähttelg ja sõnum, mida hakata edasi kandma. Nii ka see-kaesolev 2015 kui suur Muusika-aasta ja Maarjamaa-800 ehk siis tähistatakse 800 aasta möödumist esimesest ulatusliku- mast ristimisest eestlaste maal ja ka suurest kirikukogust, kus eestlaste piiskop tutvustas maailmale esimest korda Maarjamaad. Nii on leidnud ja leiavad veelgi aset paljud ettevõtmised, sündmused, kajastades nimiaasta sisulisust.

Nii ka siis meile, meie kammer- naiskooriga olid avatud uued ja põnevad muusikalised väljakutsed ning sihipärane aastatöö. Esimene, esma- kordselt täispolüfoonilise 6-osalise suurvormi õppimine. Selleks sai

„Max Filke Missa in honorem St. Caroli Boromaei“ koostööprojekt koos Eesti Nailaulu Seltsi teiste naiskooriga. Teose ettekanne toimus Tartu Jaani kirikus 6. juunil k.a. (dirigent Margit Vösa, organist Piret Aidulo). Teine, mahuka repertuaariga aasta suurim ettevalmistus kulges 3. vaimuliku laulupeo „Maarjamaa-Isa Maa“ toimumise raames Tartus 4. juulil. Peo kunstiline juht Raul Talmar. Ühendudes, liitudes. Muusika kaudu evangeeliumi kuulutamine on andnud uut jõudu, usku, õlatunnet. Õnnestumiste läbi on sündinud unustamatud, kosutavad hetked.

Muusikalise Maarjamaa temaa- tika kulgeb edasi. Oleme osalemas aastal 2016 Pärnu Vallikäärus toimuval vabariiklikul nais- ja neidude- kooride laulupäeval „Üle Maarjamaa“.

Max Filke Missat on Tõrva Kam- mernaiskoori esituses (organist Thea Leitmaa) võimalik kuulama tulla kontsertjumalateenistusele eestlaste Issanda Ihu kiriku varemetes. Kiriku hävimisest möödub 275. aastat. Aja- looürituse korraldaja on Ilmar Kõverik. Novembris esitame missat uuesti Tõrva Kirik-Kammersaalis, Taage- pera kirikus ja planeeritud on ka esi- neda Valga Jaani kirikus.

Koostöö Ilmar Kõverikuga, esi- mine tema poolt korraldatavatel üri- tustel on hea vastastikuse kultuurilise

Tõrva Kammernaiskooriga 4. juulil Tartu Toomemäel Kristjan Jaak Petersoni mälestussamba juures. Foto: Erakogu

toimeväärtusega.

Julgeme ja tahame mõelda ka suuremalt. Ehk saab järgmisel aastal teoks ka koori esimene välisreis. EELK Helme Maarja koguduse õpetaja Arvo Lastinguga koostöös alustasime ettevalmistusi Gotlandi saare külastamiseks ja seal kohtu- miste, kontsertide võimalusteks.

Juba mõeldagi on mõnus, toime- tada veelgi mõnusam, kui tead, et sind ootab üks väge täis „laulunaiste kamp“, kelle elamise-olemise osaks

on koorilaul ja selle läbi kogu kogu- konna ja eesti ajaloolise koorikultuuri hoidmine. Kui meie laululine „koos- elu“ hästi kulgeb, saame oma koori kümneaastaseks saamise pidada suu- rel juubelilaulupeol 2019, kui möödub 150 aastat esimesest eesti laulupeost Tartus aastal 1869.

Repertuaar- selle raskus, kergus, ideelisus, mitmekülsus, võimeteko- hasus. Kõike peab olema.

Tänuga olusse ja kindlat, julget tahet edasiseks!

11. juulil toimus Tõrvas Veski- järve ääres saate „Suvenaabrid“ salvestus, kus mõõtu võtsid spetsiaalselt selleks saateks kokku tulnud Tõrva segakoor Tuld ja Tõrva ning Elva sega- koor Männilinna Laulikud.

Saade oli ETV eetris 1. augustil. Maie Kala juhendamisel saate tarbeks kokku pandud Tõrva koor õppis kolme nädalaga ära 5 laulu ja lausa säras ekraanil!

Tõrva Linnavalitsus tänab kõiki Tõrva kooris laulnuid ning koori dirigenti Maie Kala, et Tõrva tõestas end taas laululinnana.

Saates osalenud kooris laulsid: Mihkel Ott, Valdek Ott, Karin Ott, Mairo Malm, Margo Malm, Kristo Vahar, Rein Kõvask, Kaie Abel, Reet Koppel, Leili Kuum, Liia Sloog, Terje Terve, Kadi- Triin Terve, Lea Heinaru, Merle Vatter, Melissa Maisla, Karin Kase, Sandra Karu ja Piret Karu.

Jauram viis Prahasse killukese eesti rahvamuusikat

Vello Jaska

Heinakuu viimasel veerandil, täpse- malt öeldes 22. – 27. juulini toimusid Tšehhi pealinnas Prahas Europeade kontserdid. Oma oskusi olid näita- mas ja teistele rahvastele tutvusta- mas kunstikollektiivid igast Euroopa Liidu riigist.

Valgamaalt sõitsid Tšehhimaale Eesti Vabariigi rahvamuusikuid esindama Thea Leitmaa juhendatav Tõrva kultuurimaja rahvamuusi- kaansambel Jauram. Bussis, mille roolijaks olid Valdo Rebane ja Mar- gus Kookmaa, sõitis kaasa ka Valga segarahvatantsurühm Pilleriin koos juhendaja Airi Lainega ning Saare- maa naisrühm Ritsikas. Kollektiivi juhendab Merle Sillavee.

Sõit Euroopa Prahasse kulges tõrgeteta ja bussijuht Valdo Rebane, kes on ise ka rahvatantsurühmade juhendaja, rääkis huvitavaid lugusid läbisõidetavate maade ajaloost ning

pajatas juhtumitest aastatepikkuses tantsusõõris toimunust. Sellest tulene- valt muutus pikk bussisõit põnevaks ja silmaringi avardavaks ekskursiooniks.

Nimetatud kunstikollektiivid olid antud võimalus anda kaks kont- serti ligemale poole tunnise kavaga. Publikut köitsid saarepiigade tant- sud „Merepidu“, „Saaremaa polka“ ja „Kalamehe mõrsja“. Pilleriin pani publiku ahhetama tantsudega „Pilli- mehe leib“, „Pojad on mul õige nak- sid“, „Sangaste Jussi armulugu“ ning „Kaera-Jaan“. Kusjuures rahvamuusi- kaansambel Jauram saatis mõlemat tantsurühma ja esitas ka ise kaks pala.

Kontsertidest vabal ajal jäi aega ka Praha linna vaatamisväärsustega tutvumiseks. Eriti köitis uudistajaid unikaalne Praha vanalinn. mis 1992. aastast on UNESCO maailmapärandi nimistus. Pilke köitsid ka arvukad sillad, mis kaarduvad nagu pärlkeed üle linna läbiva Vitava jõe. Kollektiivile määratud giid, nooruke tütarlaps,

Jauram ja Pilleriin on kogunenud pärast edukat kontserti Eesti sinimustvalgete lippude alla. Foto: Vello Jaska erakogu

kes rääkis ühtviisi hästi vene, inglise ja tšehhi keelt, selgitas, et Praha linn laiub Elbe lisajõe Vitava mõlemal kal- dal. Nimi Praha tuleneb aga tšehhi sõnast „prah“, mis tõlkes tähendab künnist. Praha pindala on 496 ruutki- lomeetrit. Linn on moodustunud mit- metest asulatest, mis 19. ja 20. sajandil koondati ühtseks tervikuks.

Emotsioonid tõusid aga haripunkti, kui festivalil osalejaid paluti astuda laeva, kuhu oli kaetud rikkalik rootsi laud. Sellisest tähelepanuavaldusest tekkinud jäägitu ühtekuulustumis- tunne ja õhtusse kalduva päikese kullased kiired võlusid kõikide silmisse rõõ- musädeluse. Olles keha kinnitanud ja üksiteisega sinasõpruse märgiks klaase

kokku löönud, astus rahvamuusikaan- sambel Jauram laeva tekile ja pani Thea Leitmaa juhendamisel pillid helisema. Oli imeline vaatepilt ja võrratult ülev tunne, kui terve lavatäis eri rahvusest inimesi tantsis Jaurami ja hiljem nen- dele lisandunud kapelli Tõmba Jüri pillilugude ja laulude saatel nii, et peegelsiledal Vitava jõel liuelnud laev tant- susammude rütmis vappuma hakkas.

Europeadel osalejatele jätsid Praha linn ja kontserdid sügava elamuse. „Festivalimuljetest saab rääkida vaid ülivõrdes. Hinges on tunne, et kogu see ilu ja melu võiks kesta lõputult. Eriti meeldis laevasõit Vitava jõel, mis tänu ägedale simmanile venis 20 minutit pikemaks. Sellised reisid on kunstikollektiividele preemiaks. Tekivad uued tutvused huvitavate inimestega, kellega koos saab teha plaane taaskohtumisteks ning ühiste esinemiste korraldamiseks,“ olid Pille- riini ja Ritsika tantsijad ning Jaurami muusikud ühisel arvamusel.

Guido Kuum

Tõrva Loits oma tuntud headuses

Meelolukas vaatamäng Tõrva Loits suutis taas kord pealtvaatajatele pakkuda võimast kontsertelamust. Tänavuse suurürituse peateemaks oli kilplaste tagasitulek.

“Kilplasi, kelle omapära on enne tegutseda ja seejärel mõelda, võib leida ka tänapäeva maailmas,” sõnas etenduse lavastaja Mart Koldits. Kogu show jooksul käis laval palju Eesti muusikamaailma eliiti kuuluvaid artiste. Lavalaudadel käisid selle

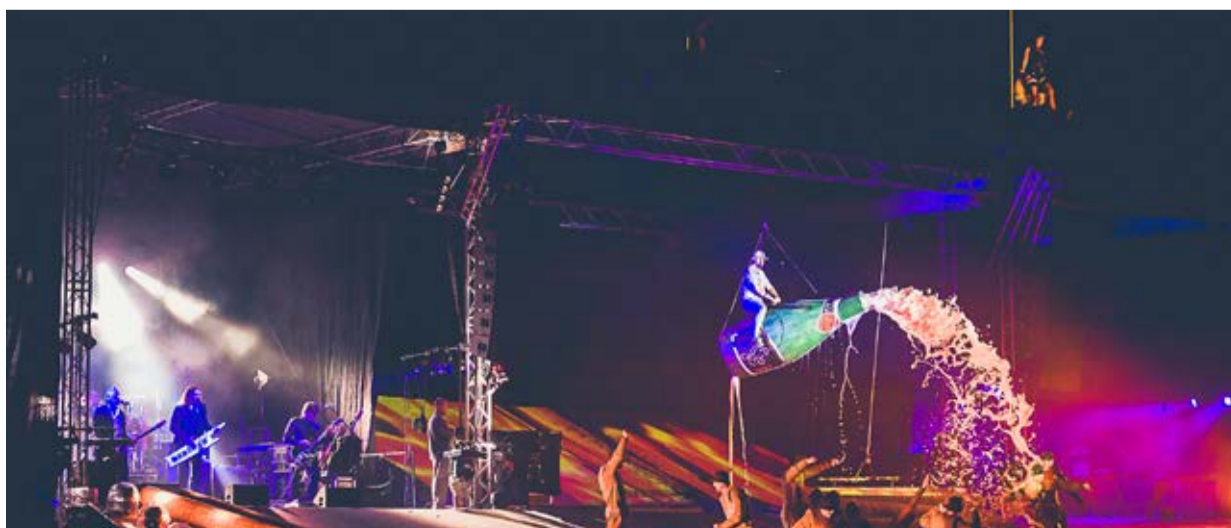
hooaja Eesti otsib superstaari superfinalistid Gertu Pabbo, kes esitas seal ka oma esimese singli. ning tänavuse saatesarja võitja Jüri Pootsmann. Pootsman väitis, et on esimest korda Tõrvas ning tema arvates on Tõrva Loits kokkuvõttes väga lahe üritus. Lisaks löid meeleolu enne muusikalise vaatamängu algust Karl-Erik Taulkar koos alati võrratu Lenna Kuurmaaga. Muusikaliste paladega saatsid kilplasi seekord Hu? Ja Kosmikud. Kõige tähtsama osa, loitsu lugemist, täitis sel aastal Henry Kõrvits, artistinimega Genka.

Professionaalse artistina Genka oma sõnul enne etenduse algust kõige vastustusrikkama ülesande ees hirmu ei tundnud.

Lisaks oli kõigil kohaletulnuil võimalus täita kõhtu erineva söögipoolise ning kesvamärjukesega. Samuti oli võimalus soetada omale kunstiesemeid, proovida erinevaid pähkleid ning omavalmistatud juustu.

Ka seekord käis Loitsuga kaasas väike vihmasabin, kuid see ei paistnud kogunud loitsulisi häirivat ning mõnusa kontsertelamuse said kõik kätte.

Fotod: Andrus Abel ja Egon Bogdanov

Tõrva Linnavalitsus ja MTÜ Tõrva Spordiselts tänavad häid toetajaid, kelle abiga suve suurim tule, vee ja muusika vabaõhu-vaatemäng Tõrva Loits 2015 teoks sai.

Maani kumardus

Asfalditeenus OÜ | Brick AS | Frenedit OÜ | Heelix Grupp AS | Tõrva Saanimatkad OÜ
Jaak Sulg | Kemmerling OÜ | Venso Ehitus OÜ | Krah Pipes OÜ | Paadisildade OÜ
Rait Allik | Andrus Horn | SA. Met AS | SW Energia OÜ | Tõrva Elekter AS

Täname

Advokaadibüroo Heringson GLO OÜ | Arvi Lepik | AS Olerex | AS Swedbank | AS Valmap Grupp
Asfaldigrupp OÜ | Avamägi OÜ | Christine Gild MTÜ | Eiki Piirak | Einar ja Ergo Jeeger
EnergiaProjekt OÜ | Eventech OÜ | Gert Post/Frozen Kingdom | Greete motell
Halliste Vallavalitsus Heli Otti | Helme Vallavalitsus | Hotell De Tolly | Hummulü Vallavalitsus
Ilmar Niilits | Iluveski OÜ | Indrek Saar | JanPal Grupp OÜ | Keskväljaku Lillesalong
Kodukohvik Supelung | Meie Liigume | Loodusturism OÜ | Läti Saatkond | Madis Rannu
Magnus Kõur | Margus Kender | Mari-Liis Sang | Marja Talu | Marko Ilisson | Merle Pussak
Mulgi Mugila | Musta Kõutsi Kõrts | OÜ Beetela | OÜ Dammix Mets | OÜ Europolis
OÜ Helme Graanul OÜ K ja M Projektbüroo | OÜ Kikas | OÜ Metsmark | OÜ Sodaworks
OÜ Tõrva Tervisekeskus | OÜ Vahtre VK | OÜ Viisu Eero Auto | Piirimart OÜ | Pille Tiirak
Pödrala Vallavalitsus | Päästeamet | Püroterm OÜ | RGB Baltic OÜ | Riia Lakid OÜ | Riina Luik
Ritsu Ehituse OÜ | Rändur Projekt OÜ | Scandinavian Furniture OÜ | Schöttli Keskonnatehnika AS
Showtech OÜ | Silmar Ehitusmeister OÜ | Skanholz Helme AS | Solom Grupp OÜ | Taagepera Loss
Toomas Pehme | TR Veod OÜ | Trendnet Grupp OÜ | Tsentrum Agro OÜ | Tublid vabatahtlikud
Tõntso Agro OÜ | Tõrva Kaubandus OÜ | Tõrva kultuurimaja | Tõrva Linnahoolduse Asutus
Tõrva noortekeskus | Tõrva Tarbijate Ühistu | Tõrva Wakepoint OÜ | Tõrva Veejõud OÜ
Vello Vihur | Viljandi vald | Virgo Veri | Virgo Virks | Üle OÜ

Arvo Lasting,
EELK Helme Maarja koguduse õpetaja

Suvesündmused kirikuelus

Mitmenäoline suvi on pakkunud mõnesuguseid elamusi kirikus. Maikuus oli Helme kirikulistel heameel kuulda Hummuli mõisakoori emadepäeval ja Ala Höbetähte nelipühäl. Oli rõõm õnnistada koguduse täisõiguslikeks liikmeiks kuus armsat inimest.

7.juunil mälestasime õpetaja Valter Vaasat 100.sünniaastapäeval piiskop Einar Soone jutluse saatel. Muusikaliselt kaunistas mälestuspäeva Puhja koguduse koor Dionysius. Maarjakase Seltsi esimees Ivar Sibul tõi Tartust kohale maarjakase. Puu kinkimist toetas ka Maarjakase Seltsi patroon Arnold Rüütel.

Nädal hiljem sõitis Sillervo külla Norrasse Byneseti kogudusele, kus laulsime pühapäevahommikul jumalateenistusel ning õhtusel kont-

serdil. Õhtukontserdi kavas esinesid ka kohalik Byneseti senioridekoor ja noorteorkester Byneset' Spellmanslag, peamiselt keelpillidel.

Aasta keskel toimus Tartus Kirikupäev ja vaimulik laulupidu „Maarjamaa – Isa maa“. Meenutades 800 aasta möödumist Eesti tutvustamisest Roomas Kirikukogul, laulis hingekosutaval peol teiste kooride hulgas Tõrva kammernaiskoor.

Agaga juba veerandsajandit on möödas meie laulva revolutsiooni aastatest, mil rõõmustasime kirikliku vabanemise üle. Ilus osa 1990.a leerilastest tuli kirikusse kokku hõbeleeripühale. Pool sajandit tagasi jäid leerirühmad väikseks, aga lisaks kuldleerilastele tuli pühale päevale smaragd-(55.), teemant-(60.) ja briljant(65.)-leeriaastapäevalisi.

Rukkimaarjapäeval toimus Helme Maarja kiriku

varemete juures juba tuntud tavaks saanud vabaõhu jumalateenistus. Et on teema-aasta „Maarjamaa 800“, siis kõlas kirikupargis sopran Katrin Maasikmäe laul, jutlustas Viljandi praost Marko Tiitus, kaasa teenisid Tiit Maasikmäe Tartust ja Valdo Maamägi Tõrvast.

Taagepera kirikus korraldas Andres Uiho ja Eesti Kontsert taas orelikontserdi, mille seekord esitas Peter van Dijk Hollandist J.S.Bachi ja W.A.Mozarti loomingust. Kaasamusitseris Tallinna kammerorkestri kvartett.

Tähelepanuväärsemad kiriklikud suvesündmused lõpevad Riidaja mõisapäeva jumalateenistusega. Nüüd tuleme siia tänama jaanipäeva eel lahkunud Wolf-Dietmar von Strycki, kes kabeli taastamist juhtis ja nüüd siinsamas puhkepaiga leidis.

Helme ja Taagepera kirikud on

avatud turistidele ja palvetajatele. Kõige üllatuslikum külalisrühm oli tulnud Helme kiriku uksele koputama Saksamaalt Herrnhutist. Herrnhutis sündis 18.sajandil kristlik vennastekoguduse äratusliikumine. Vennastekoguduse ehitas meie Helme palvemaja, praeguse kiriku juba ligi 170 aastat tagasi. Oli äärmiselt armas näha meie palvemajas noori teismelisi koos nende juhtidega Herrnhutist.

Meie kirikud on lahti õpetaja puhkuse ajal meie palvete ja Jumala õnnistuse kohtumisteks.

TEATED

- ◆ 30.aug kl 14 jumalateenistus Helme kirikus, õpetaja Lea Kärson
- ◆ 6.sept. kl 11 jumalateenistus Taagepera kirikus, õp.Villu Jürjo
- ◆ 6.sept kl 14 jumalateenistus Helme kirikus, õp.Villu Jürjo
- ◆ 13.sept kl 14 jumalateenistus Helme kirikus, diakon Kaido Metsoja
- ◆ 20.sept kl 11 jumalateenistus Taagepera kirikus, õp.Arvo Lasting
- ◆ 20.sept kl 14 jumalateenistus Helme kirikus, õp.Lea Kärson
- ◆ 27.sept kl 11 lahkunute mälestamise jumalateenistus Riidaja kirik-kabelis
- ◆ 27.sept kl 14 orelikontsert Helme kirikus, Tuulikki Jürjo.
- ◆ Alates septembrist Helme kirik avatud T-N.kl.10-13 ja jumalateenistuste aegu. Arvo Lasting puhkusel 24.aug.-15.sept. Täpsustused tulevad tänavateadetes.

Korstnapoiss

Kutsetunnistus 083390.
Akti väljastamine tehtud tööst.

Tel 5868 5295

SPORDIKALENDER

<ul style="list-style-type: none"> • 04.09.2015 16.00 32. Tõrva kolme järve jooks algusega Tõrva linnavalitsuse juurdest. Korraldab Tõrva Spordiselts • 05.09.2015 14.00 SK Viraaži heiteseriaali V etapp Tõrvas Pokardi staadion. 	<ul style="list-style-type: none"> • 12.09.2015 11.00 VIII Tõrva- Helme kergetõustikupäev olümpialastega Tõrva Gümnaasiumi staadionil. Korraldab Tõrva Spordiselts • 26.09.2015 14.00 	<ul style="list-style-type: none"> • Korraldab SK Viraaž • SK Viraaži heiteseriaali VI etapp Tõrvas Pokardi staadion. Korraldab SK Viraaž • 26.09.2015 11.00 Tõrva III maastikuratta sügis-kross algusega Veskijärvel. Korraldab Tõrva Spordiselts
--	---	--

Muhk Invest teostab:

- *Katusetööd
- *Fassaaditööd
- *Üldehitustööd

Tel:+372 5554 4156
muhkinvest@gmail.com

Tõrva Laulustuudio on lõpetanud tegevuse.

Alates 01.09 saab pop-džässlauluga tegeleda Tõrva Muusikakoolis nii põhialana kui lisaerialana.

RESPOM AUTO
ELVA AUTOKESKUS
www.respom.ee

Kaseküla 3 Elvas

Auto vajab remonti, varuosi või rehve, aga pole võimalik kohe maksta...

Pole probleemi, Respom Auto tuleb appi!

autoremont rehvitööd sillareguleerimine autopesu konditsioneeride täitmine autode keretööde

Miks joosta ringi ja raisata aega, kui kõik teenused saab ühest kohast!

Küsi võimalusi Respom Autost, lahenduse leiame mõne minutiga. Tule tutvu võimalustega kohapeal, e-kirja teel info@respom.ee või meile helistades 504 6455

11 aastane kogemus annab heaolu garantii

504 6455
745 6885
E-R 8.30-17.30
info@respom.ee

11. SEPTEMBRIL TÕRVA TANTSUMÄEL
ALGUSEGA 20:00

Suve Lõpupidu 2015

SUVE AITAVAD ÄRA SAATA ARMASTATUD EESTI ARTISTID:

SMILERS
PATUNE POOL
ARTJOM SAVITSKI
MAIA VAHTRAMÄE
RISTO VÜRST
PEALE ARTISTE SUVE VIIMANE ÖÖDISKO
EESTI ÜKS POPULAARSEMAID PLAADIKEERUTAJAJAID:
LENNY LAVIDA

ÕHTUJUHT SULO SÄRKINEN | SUVELÕPU MÄNGUD JA VÕISTLUSED AVATUD PUHVETID & BAAR | KOHAL KIiking

PILET EELMÜÜGIST 10.- | PEOPÄEVAL JA KOHAPEALT 12.-
EELMÜÜK PILETILEVIS, STATOILIS JA TÕRVA TURISMIINFOS KUNI 10.09

LISAINFO: WWW.TRE.EE | TEL: 56 236 022
TREETEVENTS | RAADIOTRE | TRERADIO

SOOVIN OSTA MAJA TÕRVA LINNAS!

KÕIK PAKKUMISED OODATUD
emailile: noormaiken@gmail.com
või helista 53585991

Tartumets

Ostavad metsakinnistuid ja põllumaid kogu Eestis.

Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

Egon Ilisson

Meie oma talupidamise meistrikläss

Juuli lõpus Jänedal toimunud Eesti talupäevadel jagati tunnustust parimatele talupidajatele ja Helme kihelkonna piiridesse tuli tunnustust kamaluga.

Suurima tunnustusega, mis ühele talupidajale Eestis osaks võib langeda, ehk "Aasta talu" tiitliga hinnati Põdrala vallas asuvat Suitsu talu, kus igapäevaselt askeldavad peremees Urmas Tekkel ja perenaine Elen Tekkel. Selline tunnustus on teravilja ja õlikultuure kasvatava peremehe sõnul väga tiivistav ja sunnib püksirihma endiselt pingul hoidma ja töötama usinalt edasi. Seda, et Tekkelid on teinud suurepäraselt tööd, hindas neljaliikmeline žürii, kes kiitis nii põldude tootlikkust kui ka väljanägemist. Kaunist karva olid nii oder, hernes, raps kui ka talinisu kokku 206 hektaril, mis hetkel Suitsu talul põllukultuuride all on. See kõik ei ole aga tulnud sugugi lihtsalt ja peale triumfide on igal põllumehel ka fiaskosid. "Algusaegadel ehk 90ndate alguses oli väga nõutu aeg. Päevast päeva küsisid endalt, mida ja kuidas teha ning kuidas on võimalik kõike nullist alustada nii, et asi toimiks laitmatult," räägib Tekkel, kes läbi aastate on ennast usinalt põllumehena ka täiendanud ja koolitanud.

Ilm mängib vingerpussi

Kuid alati ei piisa sellest, et planeerida igat sammu või tegevust ette. Talupidaja puhul on see isegi välistatud, sest üks olulisemaid koostööpartnereid on ilmataat. "Pole oluline, kus maailma otsas põllumees tegutseb, ilm on ikkagi kõige suurem mõjutaja," möönab Tekkel ja räägib, et ilm võib muutuda sekunditega ja erineda mõne kilomeetri raadiuses. "On olnud juhuseid, kus peab põllult ära tulema, sest sajab nagu oavarrest. Kogu sõites aga näed, et vaid paar kilomeetrit eemal asuvad põllud on tuhkkuivad ja töö võib jätkuda," räägib Tekkel sellest, et ilma suhtes tuleb tähelepanelik olla.

Sellised kuldaväärt kogemused ja tähelepanekud annab aga Urmas Tekkel ka meelsasti edasi oma järeltulijatele. Kuigi peremees veel öelda ei julge, kas lastest saavad kunagi talu edasiarendajad, on kolmelapselisest perest juba praegu tubli abivägi välja kasvanud. "Vanem poiss on 16 ja temast on väga palju abi. Enamikel tööd arvestan ma temaga kui mehega," on Tekkel uhke noorperemehe üle, kes temast juba kasvult pikemgi.

Tänapäeva moodne põllumees kasutab jõudehetki tihti maailma avastamiseks ja reisimiseks. Tekkelid aga suure reisipisikuga nakatunud pole ja naudivad pigem kodu olemist. "Vabadel hetkedel meeldib lisaks pere seltsis olemisele ka sporti teha ning lüüa külaseltsi tegemistes kaasa. Samuti olen kirklik jahimees ja ega seda

aega muudeks tegemisteks palju ei jäägi," tunnistab Tekkel.

Tark olemise aeg

Lisaks Suitsu talu tunnustusele sai tiitliga pärjatud ka Helme vallas asuv Tõntso talu, kus parima noortaluniku kategoorias said kolmanda koha öde-venda Lauri ja Triinu Kõressaar. "Iga tunnustus on oluline ning eriti veel, kui see on üleriigiline," on Lauri Kõressaar rahul, et tihedas konkurentsist just nemad pälvisid tunnustuse.

Piimakarja pidamisega tegelev Tõntso talu on aga üks nendest sadadest taludest ja tootjatest, kes omal nahal tunnetavad Venemaa sanktsioone. "Piima kokkuostu hind on viimase kümne aasta madalaim. Samuti pole nii pikka langust ja madalseisu varem olnud, eelnevatel kordadel on piimahinna madalseis kestnud maksimaalselt 3-6 kuud, praegusel hetkel on madalseis aga kestnud juba aasta," räägib Kõressaar ka sellest, et teisest küljest mõjutab see, et kvootide kadumisega on paljud Euroopa talud hakanud karja kasvatama ja tootmine on suurenenud. "Arvestades piimakarja madalat hinda, on praegusel hetkel igati asjalik karja võimalusel suurendada. Kuid madalseisu tõttu on finantsiline pool kõvasti kannatada saanud ning uute loomade soetamine ilma väljastpoolt (nt. riigi toetusel) tuleva lisarahata ei tule kõne alla," on Kõressaar tõdemas nokk-kinni-saba-lahti efekti.

Investorite jaoks veel väikesed

Üks võimalus tootmist suurendada ja anda veelgi kolossaalsemad mõõtmed talupidamisele oleks arendada seda koos välisinvestoritega, aga selleks on Tõntso talul veel veidi vara. "Välisinvestorite jaoks on meie ettevõtte veel väike ja selleks, et sellised teemad lauda tuleksid, tuleb meil vähemalt kaks korda kasvada ja jõuda 1000 peani," räägib Kõressaar ja tunnistab, et kõikvõimalikest toetusvõimalusest võtavad nad meelsasti kinni, kui projektide elluviimiseks majanduslik olukord kannatab. Lauri ja Triinu võtsid majapidamise enda õlule oma isalt ja tõestasid taaskord, et põllumajanduses on põlvkondlik järjepidevus tähtis. Lauri aga oma lastele tulevikus sellist kohustust kindlasti panna ei taha. "Eks see ole nende jaoks üheks võimaluseks, kuid kohe kindlasti mitte kohustuseks ning juhul, kui minu tulevastel lastel on põllumajanduse vastu huvi, siis kindlasti toetan neid ja olen oma kogemuste ja õpituga igati toeks ja abiks," ei soovi Lauri Kõressaar tulevase põlve eest otsuseid teha.

Lauri Kõressaar laudas ringkäiku tegemas

Suitsu talus käib usin viljavõtt

Urmas Tekkel oma põldude taustal

Avatud talude päeval võisid kõik uudistada Tõntso talu igapäevaelu
Fotod: Erakogu